

EUROPEES-89

Complicades interpretacions per a xifres evidents

Amb un índex de participació baix —tot i que el País Valencià se situa al cap de les comunitats autònomes— les eleccions al Parlament Europeu han donat els resultats esperats, si bé aquesta baixa participació el que ha fet és primar els partits i les coalicions minoritaris.

Vicent Franch i Ferrer

La picaresca interpretativa ha deixat perplexos els ciutadans que no acostumen a informar-se més enllà de les primeres proclames que els diferents líders fan només saber les primeres i asèptiques xifres. El fet cert, però, és que aquestes eleccions han vessat resul-

tats la lectura tècnica dels quals, i si més no, la de les xifres globals, és ben senzilla de fer.

En primer lloc convé remarcar que la convenció electoral per excel·lència en un sistema com l'emprat per l'estat espanyol per a celebrar les eleccions al Parlament Europeu (sistema d'escrutini proporcional amb l'aplicació de la

fórmula de D'Hont per al repartiment d'escons, llistes tancades i circumscripció única estatal) s'ha de referir als resultats numèrics a l'hora d'establir la valoració dels resultats. En la mesura que no hi havia un mínim de vots a aconseguir per tal d'entrar al recompte, una alta participació primària els grans partits i obligaria els

RESULTATS ELECTORALS EUROPEES DEL 1989 A L'ESTAT ESPANYOL

	EUR, 1987				EUR, 1989			
	VOTS	XVVE	XCE	ESCONDNS	VOTS	XVVE	XCE	ESCONDNS
	CE, -28.450,491 VVE, -19.383,573 ABST, - 8.834,046(31,05%) VB, - 189,729 VN, - 232,872				CE, -29.160,830 VVE, -15.819,869 ABST, -13.179,948(45,2%) VB, - 198,782 VN, - 161,013			
PSOE	7.552.706	38,96	26,54	28	6.258.749	39,56	21,46	27
AP	4.747.283	24,49	16,68	17	---	---	---	---
PP	---	---	---	---	3.389.341	21,42	11,62	15
CDS	1.976.093	10,19	6,94	7	1.129.599	7,14	3,87	5
IU	1.011.830	5,22	3,55	3	959.270	6,06	3,28	4
CIU	853.603	4,40	3,00	3	662.757	4,18	2,27	2
Cand. RM, 82	116.761	0,60	0,41	-	609.171	3,85	2,08	2
PA	185.550	0,95	0,65	-	297.218	1,87	1,01	1
CN	226.570	1,16	0,79	-	295.741	1,86	1,01	1
CIP	261.328	1,34	0,91	-	289.915	1,83	0,99	1
CEP	326.911	1,68	1,26	1	288.528	1,82	0,98	1
HB	360.952	1,86	1,26	1	269.743	1,70	0,92	1
PT-UC	222.680	1,14	0,78	-	196.174	1,24	0,67	-
UV	162.128	0,83	0,56	-	---	---	---	---
UV-FPR	---	---	---	-	152.129	0,96	0,52	-

QUADRE 1

RESULTATS ELECTORALS A LES ILLES BALEARS I PITIUSES

	L, 1986			AUT, 1987			EUR, 1987			EUR, 1989		
	VOTS	XVVE	XCE	VOTS	XVVE	XCE	VOTS	XVVE	XCE	VOTS	XVVE	XCE
	CE, -528,122 VVE, -241,056 ABST, -179,474(33,96%) VB, - 2,452 VN, - 7,592			CE, -507,261 VVE, -338,391 ABST, -165,458(32,81%) VB, - 3,525 VN, - 4,153			CE, -507,986 VVE, -338,345 ABST, -165,026(32,48%) VB, - 3,796 VN, - 4,585			CE, -526,152 VVE, -237,079 ABST, -296,242(55,25%) VB, - 3,602 VN, - 2,821		
PSOE	137.363	40,27	26,09	108.910	32,47	21,47	114.420	33,81	22,52	84.321	35,56	18,72
CP	117.007	34,30	22,15	123.130	36,71	24,27	120.322	35,56	29,60	---	---	---
PDP	---	---	---	5.212	1,55	1,02	---	---	---	---	---	---
PP	---	---	---	---	---	---	---	---	---	77.397	32,89	14,54
Pd	24.379	7,14	4,61	---	---	---	---	---	---	---	---	---
UM	---	---	---	30.247	9,01	5,96	19.066	5,63	3,75	---	---	---
CDS	38.510	11,29	7,29	34.146	10,18	6,73	39.779	11,75	7,83	19.272	8,12	3,90
IU	7.942	2,32	1,50	---	---	---	7.399	2,19	1,45	8.196	3,45	1,82
EU-IU	---	---	---	6.562	1,95	1,29	---	---	---	---	---	---
PSM-EN	7.539	2,21	1,42	16.383	4,98	3,22	---	---	---	---	---	---
PSM-EU	---	---	---	4.367	1,30	0,86	---	---	---	---	---	---
CIP	---	---	---	---	---	---	9.885	2,92	1,94	9.913	4,19	1,94
CEP	---	---	---	---	---	---	---	---	---	488	0,19	0,08
Mesa UC	2.753	0,80	0,32	---	---	---	---	---	---	---	---	---
PT-UC	---	---	---	1.072	0,32	0,21	1.115	0,32	0,21	1.595	0,67	0,28
HB	---	---	---	---	---	---	1.417	---	---	677	0,36	0,15
CIU	---	---	---	---	---	---	1.054	---	---	1.185	0,49	0,22
Cand. RM	---	---	---	---	---	---	2.587	---	---	13.615	5,74	2,53
C. LL.	---	---	---	---	---	---	---	---	---	666	0,28	0,12

QUADRE 2

menuts i els d'ambient territorial menor a coalicions i enteses. Així les coses, la baixa participació dels ciutadans ha primat el contrari, és a dir, els partits i les coalicions minoritaris.

En segon lloc, i pel que fa als resultats convencionals, és innegable que no es pot sinó assenyalar aquells partits que obtenen xifres sobre els vots vàlids emesos (vve) més o menys semblants a les de les Eleccions Europees del 1987 el caràcter de *guanyadors* d'aquests comicis, més enllà d'altres consideracions. En la mesura que el percentatge sobre els vve s'allunye a la baixa dels resultats anteriors s'haurà de concloure que hi ha derrotats.

Al Quadre 1 es pot comprovar com PSOE, IU, RM, PA, CN, UV, CIP i CEP es poden considerar *guanyadors* d'aquestes eleccions pel fet que o repeteixen el percentatge de vve o els augmenten, mentre que PP, CDS, CiU i HB (entre els que obtenen representació), es pot dir que són en principi i d'acord amb la convenció tècnica, *per-*

dedors. El que passa és que el primer criteri no és del tot explicatiu i, per descomptat, no és gens satisfactori si es fa l'operació de deduir la baixa percentual real dels partits que han vist minvar els propis vots. La pèrdua, per exemple, d'1.293.957 vots del PSOE és menys dràstica que la pèrdua d'1.357.942 per tant del PP; de la mateixa manera que la pèrdua de 190.846 de CiU respecte a les Europees del 1987 suposa un descens percentual notablement menor que el de la resta dels partits *perdedors*.

Balears, País Valencià i Catalunya, una lectura global

Als quadres 2, 3 i 4 s'ofereixen, respectivament els resultats de les eleccions del 1987 i del 1989 corresponents a les tres comunitats autònomes. Als quadres, s'hi han afegit els resultats de les eleccions legislatives del 1986 i les corresponents autonòmiques del 1987 (Balears i País Valencià) i del 1988

(Catalunya). Amb aquestes dades el lector pot fer les oportunes perquisicions sobre la pèrdua o els guanys en audiència dels diferents partits tot atenent la diferent *significació* dels tres tipus d'elecció. La variació en índex d'audiència es comprova a través dels percentatges sobre cens electoral dels diferents partits.

Pel que fa a la participació electoral Catalunya i Balears tenen una abstenció superior a la mitjana estatal mentre que el País Valencià se situa al cap de les Comunitats Autònomes en participació electoral. La dada de la participació major o menor no influeix, però, en el resultat en percentatge sobre vve del partit més votat (el PSOE) que iguala o supera percentatges de les anteriors eleccions europees. Malgrat, doncs, les diferències de participació, el partit més votat manté el percentatge i es pot dir que en resulta clarament victoriós. La baixada de participació, però, no opera en les altres forces de la mateixa manera si fem excepció de

Ruiz Mateos.

Marcelino Oreja.

Mayte Domingo.

José María Bandrés.

RESULTATS ELECTORALS A CATALUNYA

	L. 1986			AUT. 1987			EUR. 1987			EUR. 1989		
	VOTS	%VTE	%CE	VOTS	%VTE	%CE	VOTS	%VTE	%CE	VOTS	%VTE	%CE
PSC-PSDE	1.299.733	41,0	28,03	802.828	29,77	17,58	1.116.348	36,50	21,60	863.407	36,40	18,60
CiU	1.014.258	31,99	21,87	1.232.514	45,71	27,00	843.322	27,57	18,73	651.288	27,45	14,03
CP	361.316	9,87	7,79	---	---	---	---	---	---	---	---	---
AP	---	---	---	143.241	5,31	3,13	339.256	11,09	7,63	---	---	---
PP	---	---	---	---	---	---	---	---	---	204.502	8,62	4,40
CDS	130.704	4,12	2,81	103.351	3,83	2,26	181.531	5,28	3,68	87.361	3,68	1,88
ERC	84.628	2,66	1,82	111.617	4,14	2,14	---	---	---	---	---	---
ERC-CEP	---	---	---	---	---	---	112.107	3,66	2,49	77.865	3,28	1,67
UEC/PSUC	123.812	3,80	2,67	---	---	---	---	---	---	---	---	---
IC	---	---	---	309.211	7,76	4,98	---	---	---	---	---	---
EU/IU	---	---	---	---	---	---	162.749	5,32	3,61	130.533	5,51	2,82
PCC	58.689	1,59	1,09	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Mesa UC	18.100	0,56	0,38	---	---	---	---	---	---	---	---	---
PT-UC	---	---	---	---	---	---	24.429	0,79	0,51	18.675	0,78	0,40
ENE-CIP	---	---	---	---	---	---	24.314	0,78	0,55	15.020	0,67	0,34
LV	---	---	---	---	---	---	23.241	0,78	0,81	34.303	1,4	0,73
HB	---	---	---	---	---	---	39.692	1,29	0,81	15.210	0,64	0,32
C.L.L.	---	---	---	---	---	---	---	---	---	16.702	0,70	0,35
Cand. RH	---	---	---	---	---	---	14.657	---	---	68.605	2,89	1,47

QUADRE 3

RESULTATS ELECTORALS AL PAIS VALENCIA

	L. 1986			AUT. 1987			EUR. 1987			EUR. 1989		
	VOTS	%VTE	%CE	VOTS	%VTE	%CE	VOTS	%VTE	%CE	VOTS	%VTE	%CE
PSPV-PSOE	393.439	46,82	35,58	828.961	41,27	30,39	846.284	42,09	31,05	731.046	42,55	26,05
CP	603.231	88,43	21,60	476.099	23,70	17,45	---	---	---	---	---	---
AP	---	---	---	---	---	---	491.681	21,44	18,04	---	---	---
PP	---	---	---	---	---	---	---	---	---	390.192	22,76	13,90
PBP-CV	---	---	---	20.17	1,00	0,73	17.767	0,88	0,65	---	---	---
CDS	183.734	8,66	6,58	225.663	11,23	8,27	210.448	10,46	7,72	127.974	7,46	4,56
FPR-UV	64.403	3,03	2,38	183.541	9,13	6,72	156.311	7,77	5,73	---	---	---
EU/IU	98.352	4,63	3,52	---	---	---	---	---	---	100.842	5,88	3,59
EU-UPV	---	---	---	159.579	7,94	5,88	---	---	---	---	---	---
UPV	80.261	1,89	1,44	---	---	---	---	---	---	---	---	---
UPV-CIP	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
CEP	---	---	---	---	---	---	21.840	1,23	0,91	43.757	2,58	1,55
Mesa UC	30.087	1,41	1,07	---	---	---	2.826	0,14	0,10	1.768	0,10	0,06
PT-UC	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
C.L.L.	---	---	---	---	---	---	30.615	1,52	1,12	25.829	1,50	0,92
Los Verdes	---	---	---	---	---	---	19.482	0,96	0,71	22.766	1,32	0,81
HB	---	---	---	---	---	---	12.284	0,61	0,45	5.564	0,32	0,19
CiU	---	---	---	---	---	---	2.409	0,11	0,08	1.882	0,10	0,06
Cand. RH	---	---	---	---	---	---	10.107	0,50	0,37	54.143	3,15	1,92
C.L.L.	---	---	---	---	---	---	---	---	---	2.218	0,13	0,08

QUADRE 4

CiU, que malgrat perdre també vots no experimenta variació en el percentatge de vve a Catalunya. CiU, doncs, baixa; però manté el percentatge sobre els vve. En els casos del PP i CDS la baixa corresponent en la participació els afecta de manera diferent amb les corresponents excepcions ja que no mantenen el percentatge sobre vve i, així, veiem com el PP a les Balears baixa (2,67 per cent), com també a Catalunya (2,47 per cent) i al País Valencià (1,69), mentre el CDS, atès el seu menor percentatge del 1987, reflecteix unes pèrdues molt fortes tant a les Balears, com a Catalunya i el País Valencià.

Els resultats d'IU han estat valorats des del principi com bons resultats i potser precipitadament com resultats clarament victoriosos. En el conjunt de l'estat, IU ha perdut vots respecte al 87 malgrat ser el principal actor polític del 14-D. En l'àmbit que estudiem i tal com es pot comprovar als quadres 2, 3 i 4, a les Illes Balears i al País Valencià IU obté pràcticament el mateix

nombre de vots (amb un lleugeríssim augment) mentre que a Catalunya en perd vora 32.000. El més destacable, però, d'aquestes dades és el manteniment (i augment) en percentatge sobre vve de la candidatura d'IU malgrat la baixada a Catalunya. En tot cas, aquest manteniment, i d'acord amb allò que hem dit sobre la norma convencional d'interpretació d'aquest tipus d'elecció, és més significatiu en percentatges de vot propi que el manteniment del PSOE. I és des d'aquest punt de vista que es pot dir que IU és guanyadora d'aquestes eleccions també en el nostre àmbit. La pervivència de la candidatura del PT-UC ha impedit una vegada més la recuperació dels nivells de vot que els comunistes obtenien en les primeres eleccions democràtiques, sense que això haja servit perquè Carrillo obtinga l'escó europeu.

Els nacionalismes

Comentats ja els resultats de CiU a

Catalunya, que disten molt de ser dolents, cal consignar que aquesta formació no obté un nombre significatiu de vots en les altres dues Comunitats Autònomes, mentre que els diferents nacionalismes bascos, amb els quals concorren formacions del centre-esquerra i l'esquerra nacionalista de les tres Comunitats, obtenen resultats ben diferents.

En principi, es pot consignar com la Coalició liderada per EA i de la qual formava part, entre altres, ERC, obté uns bons resultats a Catalunya mentre que el nombre de vots obtingut al País Valencià i les Balears és pràcticament irrellevant. Aquesta tendència s'inverteix en l'altra candidatura on figuren nacionalistes catalans, valencians i mallorquins. Així, veiem que al País Valencià la coalició Esquerra dels Pobles, amb la qual concorre UPV, obté un espectacular creixement respecte a les eleccions del 1987 al País Valencià, es manté a les Illes Balears i baixa molt significativament a Catalunya.

Pérez Royo.

Carles Gasòliba.

Txema Montero.

Carlos Garaikoetxea.

Primavera

NOVETATS en LLIBRES

<p>edicions 62 s/a</p> <p>EL SOMRIURE DELS SANTS</p> <p>Miquel Llor L'Alzina, 24. 176 pàgines.</p> <p>El desenllaç definitiu dels personatges de <i>Laura a la ciutat dels sants</i>. Una bella mostra de l'art narratiu de Llor.</p>	<p> Editorial Laia</p> <p>L'HOME QUE ESTIMAVA ELS GOSSOS</p> <p>Raimond Chandler Col·lecció El gran nus. Traducció d'Isabel Clara Simó.</p>
<p>Edicions BROMERA</p> <p>EL MISTERIÓS PUNYAL DEL PIRATA</p> <p>Joan Pla Col·lecció Espurna, 3</p> <p>Els amics de la colla volen resoldre uns estranys enigmes relacionats amb un pirata fantasmagòric.</p>	<p>EDITORIAL EMPÛRIES</p> <p>SER DEL SEGLE</p> <p>A cura de David Castillo Col·lecció Biblioteca Universal Empúries, 40</p> <p>Antologia dels més joves poetes de Catalunya, País Valencià i les Illes Balears.</p>
<p> GREGAL LLIBRES consorci d'editors valencians s.a.</p> <p>EL JOC I EL FOC</p> <p>Antologia de poesia amorosa a cura d'Enric Sòria i Francesc Sellès Col·lecció Gregal Juvenil, 28 Il·lustracions de Conxa Alonso</p>	<p><i>La Galera</i> LA GALERA, S. A., EDITORIAL</p> <p>L'OCELL DE TOTS ELS COLORS</p> <p>Luce Fillol Col·lecció Cronos</p> <p>Els problemes i les aspiracions de la gent senzilla de l'illa de la Reunió.</p>
<p> EDITORIAL TRES I QUATRE</p> <p>LA MORT D'IVAN ILITX</p> <p>Lleó Tolstoi Col·lecció El Grill, núm. 5</p> <p>Ivan Ilitx, un home gris i mediocre, veurà trasbalsada la seua vida per la perspectiva d'una mort propera, però aquest fet li permetrà arribar a la visió de la realitat.</p>	<p> <i>curial</i></p> <p>ONOMASTICON CATALONIAE</p> <p>Dirigit per Joan Coromines Vol. 1: <i>Toponímia antiga de les Illes Balears</i>. A cura de Joan Coromines i J. Mascaró Passarius.</p> <p>Recull de tots els noms de lloc i de persona antics i moderns, emprats en el domini lingüístic català.</p>
<p> <i>Edicions Proa</i></p> <p>LLIBRE DELS FETS JAUME I</p> <p>Adaptació de M. Planas i J. M. Pujol Il·lustracions de Joma. El fanal de Proa, 9. 96 pàgs.</p>	<p> UNIVERSITAT DE VALÈNCIA</p> <p>(LAS) OTRAS ESCRITURAS DEL CINE EUROPEO</p> <p>Edició a cura de F. M. Picó i J. A. Hurtado Col·lecció Acadèmia dels nocturns, 10 Sèrie escenes</p>

UPV i PSM, respectivament, es poden considerar en els àmbits respectius *guanyadors*, tot i que l'augment espectacular de la coalició al País Valencià no es correspon amb el fidelíssim vot local d'UPV. És bastant probable que UPV haja recollit nombrosos vots d'altres formacions d'esquerra per al candidat Bandrés. La limitació d'aquestes pàgines no ens permet ara fer les corresponents projeccions que fan bones les precisions apuntades. En tot cas, Bandrés és eurodiputat gràcies als vots decisius de l'augment esdevingut al País Valencià.

Un altre resultat significatiu seria l'obtingut per HB si el comparem amb el del 1987. HB perd més de la meitat dels vots obtinguts en 1987, i el que és més significatiu, la candidatura Catalunya Lliure no recupera aquest vot i queda molt per sota d'aquells resultats.

D'acord amb el que hem dit més amunt s'ha d'atorgar als resultats d'UV-FPR a l'estat espanyol el caràcter de discrets, però si se'ls contempla en l'àmbit del País Valencià, són més aviat dolents perquè la pèrdua d'un punt en els baixos índexs numèrics esdevé significativa. En tot cas, UV no s'arranca ni a Castelló ni a Alacant i sembla que ha acusat la pèrdua del candidat Ortiz a mans del PP (el qual, i curiosament, només perd 1,69 per cent sobre vve respecte al 1987).

Algunes dades sobre la candidatura de RM

Els resultats del pròfug i parafeixista Ruiz Mateos són preocupants a Catalunya (2,89 per cent dels vve), de punyetera vergonya al País Valencià (3,15 per cent dels vve) i d'escàndol a les Illes Balears (el 5,74 per cent dels vve, molt per sobre de la mitjana estatal). En qualsevol dels casos, el votant-típic de Ruiz Mateos procedeix de l'espectre del centre-dreta i de la dreta i és una qüestió que el PP ja ha assumit a través de diferents intervencions de líders del partit i eurodiputats electes (Robles Piquer, entre altres).

Breus recapitulacions

En aquestes eleccions i pel que fa a les tres comunitats estudiades es pot assegurar que hi ha hagut un perdedor notable (el CDS) el qual acompanyen a certa distància el PP, UV i ERC-CEP, mentre que les espectacularitats han estat per a la pèrdua fulminant de HB, l'augment a més del doble dels vots d'UPV-CIP al País Valencià i l'ignominios percentatge de RM a les Illes Balears. □